Írta: Wagner Tamás
2013. december 08. vasárnap, 20:04 - Módosítás: 2013. december 08. vasárnap, 20:27

Tévét hó tizedike, az Általános Kádis Napja

עשרה בטבת – יום הקדיש הכללי

Szentírásunkban a Királyok II. Könyvének 25. fejezete Jeruzsálem ostromának leírásáról szól. Hadd idézzem az első Pászuk szavait: „S történt, hogy a hónap 10. napján Bábel királya, Nebukádnecár Jeruzsálem alá vonult, ő maga és egész serege, körülzárta a várost és töltést épített köré”.

A hagyományos zsidó tanítás szerint tévét hónapjának 10. napján kezdődött meg a polgári időszámítás előtti 586. esztendőben a jeruzsálemi templom ostroma. A régi zsidó hagyomány e napot kapcsolatba hozza a II. Templom pusztulásával is, és azóta, Ászárá Betévét közösségi gyásznapként tekintendő.

A soában ártatlanul meggyilkolt és mártírhalált halt hat millió zsidó testvérünkre emlékezve, az Izraeli Főrabbinátus ezt a napot tűzte ki a rájuk való kegyeletes megemlékezés napjául. E nap neve azóta Jom háKáddis háKláli”. Tévét hó 10-én kora reggeltől a csillagok feljöveteléig böjtölünk, és egyben felelevenedik előttünk az ókori és a modern történelem.

Napjainkban, amikor Európa szerte újra feléled az antiszemitizmus lángja, ismételten fel kell hívnunk a világ figyelmét a második világháború borzalmaira, megerősítve ezzel azonosságtudatunkat, bízva abban, hogy szavunk nem pusztába kiáltott szó.

1945 májusában – pár héttel a kataklizma iszonyatos szenvedései, és az akkor még felmérhetetlen pusztításai után – irodalmi produktummal jelentkezett a sokat szenvedett, soraiban erősen megfogyatkozott magyarországi zsidóság, bizonyítva a Madách-tétel igazát e szellemiség legyőzhetetlenségéről. E könyv, amely azóta történelmi értékű dokumentummá nemesedett, a „Sárga könyv” címet viselte. Utolsó lapján két állandó időszerűséggel bíró kérdés található:

Mit kérnek halottaink a világtól?

Idézzük a választ is:

.1.„Békességet kívánunk poraiknak

Nyugalmat teremthet az emlékező kegyelet? Mi emlékezünk és figyelmeztetünk a történelmi sorsfordulóra, s az egykori szenvedésekre. Az ókor zseniális krónikása Jesájá, próféciájában így jövendöl:…” a föld pusztulássá lészen”.

Majdnem beigazolódott e géniusz félelme. Pusztulás és pusztítás leledzett mindenütt. Enyészetté vált a zsidó kultúra jelentékeny része. El akarták nyomni a szellem fel-feltörő erejét és rabszolgává alázták a Mindenható képmására teremtett embert. Az évezredekkel ezelőtti békés állapotokat így illusztrálja Mózes IV. Könyve: „Nem volt ellensége s nem volt

rosszakarója.” E század negyvenes éveiben a szentencia fordítottja igazolódott be. Ellenségeink megszámlálhatatlanul sokan voltak, s oly kevés a segítő, oltalmat nyújtó baráti kéz.

Egy világhírű művészről jegyezték fel, hogy megérzi színrelépésekor, hogy anyja vagy apja titokban ott ül közelében és figyeli őt. Az egész világ hatalmas forgószínpadhoz hasonlítható, a szerepeket mi töltjük be, mi az emberek.
Ilyenkor a kádis napján úgy érezzük, hogy meggyilkolt anyánk, halálra kínzott apánk, a hitves, a testvér a gyerek lélekben közelünkben van és figyel bennünket. Vajon, hogyan élünk? Teremtünk –e békességet poraikra, tartjuk-e az emlékezést?

2. A második kérdésre a választ így fogalmazza meg a könyv szerzője:

„Kívánjuk az emberi lélek átnevelését”

Vajon alakítható-e az ember szívének hajlama gyerekkorától kezdve? Feladat és kötelesség jobbá tenni az embert, közelíteni a humanisztikus értékek megismeréséhez. Célunk változatlanul az, hogy sehol ne legyen szenvedés a földön, ne legyenek sírgyalázók a zsidó temetőkben! Ne alázzák meg a zsidó nép lelkét, ne legyen háború, ellenségeskedés és tragédia! Szeretnénk, hogy a zsidó anya nyugalomban hajthassa álomra fejét, nevelje gyermekét itt őseink földjén, és a szétszórtatásban mindenütt!

1948 tavaszától „új időszámítást” tartunk nyilván a zsidó történelemben. Izrael Állama megteremtette az önálló zsidó léthez való jogot, a hitet önmagában és az emberiségben.

Napjaink megpróbáltatásokkal és feszültséggel telített korszakában is megerősödik bennünk, hogy egyszer nyugalma lesz a zsidó népnek mindenütt a földön, és az ősi imádság, a kádis

szavai meghallgatásra találnak a Világ Teremtője előtt.

Schőner Alfréd